

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie SSR w O. X.Y., SSR w O. Y.Y., SSR w O. Y.Z., SSR w O. Z.Z. i SSR w Ł. V.V. oraz prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. V.X.

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 15 listopada 2023 r.

zażalenia wnioskodawcy B. S. z dnia 21 lipca 2023 r.

na zarządzenie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2023 r., sygn. akt I ZPI 59/22
o odmowie przyjęcia wniosku o wydanie zezwolenia na pociągnięcie do
odpowiedzialności karnej SSR w O. X.Y., SSR w O. Y.Y., SSR w O. Y.Z., SSR w
O. Z.Z. i SSR w Ł. V.V. oraz prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. V.X.

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.
Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023, poz. 217; dalej: „p.u.s.p.”) w
zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U.
z 2023, poz. 1360; dalej: „ustawa Prawo o prokuraturze”)

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 listopada 2022 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego)
wnioskodawczyni B.S. wniosła o wyrażenie zgody na pociągnięcie do
odpowiedzialności karnej SSR w O. X.Y., SSR w O. Y.Y., SSR w O. Y.Z., SSR w
O. Z.Z. i SSR w Ł. V.V. oraz prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. V.X. (k. 2-7 –
wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej).

Zarządzeniem z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt I ZPI 59/22, wezwano
wnioskodawczynię B. S. do uzupełnienia braków formalnych wniosku poprzez

sporządzenie i podpisanie wniosku przez adwokata bądź radcę prawnego, stosownie do art. 80 § 2a p.u.s.p., pouczając, iż wskazany brak formalny powinien być uzupełniony w terminie 7 dni od otrzymania zarządzenia, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku (k. 25 – zarządzenie).

W odpowiedzi na powyższe w dniu 7 czerwca 2023 r. (data stempla pocztowego) wnioskodawczyni B. S. wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (k. 31-52 – pismo wnioskodawczyni).

Zarządzeniem z dnia 20 czerwca 2023 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej SSR w O. X.Y..., SSR w O. Y.Y..., SSR w O. Y.Z..., SSR w O. Z.Z.. i SSR w Ł. V.V. oraz prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. V.X. z uwagi na oczywistą bezzasadność wniosku (k. 53-54 – zarządzenie).

Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2023 r. Sąd Najwyższy pozostawił bez rozpoznania wnioski B. S. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu z uwagi na jego bezprzedmiotowość w związku z wydaniem zarządzenia o odmowie przyjęcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej ww. sędziów i prokuratora (k. 57-58 – postanowienie).

Wnioskodawczyni B. S. zaskarżyła zarządzenie z dnia 20 czerwca 2023 r. w całości i wniosła o jego uchylenie i nadanie mu biegu z uwagi na fakt, iż wniosek zawiera wymagany podpis (k. 62-150 – zażalenie).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie wnioskodawczyni B. S. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Kwestię immunitetu sędziowskiego reguluje przepis art. 80 p.u.s.p., którego § 1 stanowi, że sędzia nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. W tym stanie rzeczy, Sądowi Najwyższemu jako sądowi właściwemu na podstawie art. 27a § 1 ust. 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 poz. 1093), przysługuje uprawnienie do wstępnej kontroli wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej oraz odmowa jego przyjęcia w przypadku, gdy nie odpowiada on warunkom formalnym pisma

procesowego określonym w Kodeksie postępowania karnego lub jest oczywiście bezzasadny (art. 80 § 2 b p.u.s.p.).

Z kolei w myśl art. 135 § 4 ustawy Prawo o prokuraturze, jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej lub wniosek o zezwolenie na tymczasowe aresztowanie prokuratora nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534, 1023 i 2447 oraz z 2022 r. poz. 655), przewodniczący sądu dyscyplinarnego odmawia, w drodze zarządzenia, jego przyjęcia.

Jedną z okoliczności przemawiającą za zasadnością przyjęcia do rozpoznania rzeczzonego wniosku jest przede wszystkim jego prawidłowe zainicjowanie, co związane jest z wymogiem zawartym w art. 13 k.p.k. Przepis ten stanowi, że uzyskanie zezwolenia władzy, od którego ustawa uzależnia ściganie, należy do oskarżyciela. W odniesieniu do przestępstw popełnionych przez sędziego lub prokuratora, należy zatem wpierw zainicjować postępowanie karne, a następnie wystąpić do sądu dyscyplinarnego o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego lub prokuratora do odpowiedzialności karnej. Dopiero bowiem uzyskanie statusu strony w postępowaniu karnym toczącym się o ten sam czyn, przeciwko tej samej osobie, daje podstawę do przyznania wnioskodawcy statusu strony w postępowaniu delibacyjnym. W innym wypadku wydanie przez sąd dyscyplinarny uchwały w tym zakresie zostałoby niejako uczynione „in blanco” i byłoby zawieszone w próżni, co też stoi w sprzeczności z istotą postępowania, o którym mowa w art. 80 p.u.s.p. oraz art. 135 ustawy Prawo o prokuraturze.

Ponadto, zgodnie z art. 80 § 2a p.u.s.p., wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego będącego pełnomocnikiem. Zaś zgodnie z art. 135 § 3 ustawy Prawo o prokuraturze, wniosek o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, sporządza i podpisuje pełnomocnik będący adwokatem albo radcą prawnym. Przepisy te mają na celu zapewnienie stronie postępowania profesjonalnej reprezentacji w sprawie oraz

dokonania obiektywnej oceny przez podmiot profesjonalny poprzez uznanie, że przesłanki do wystąpienia z wnioskiem zachodzą.

Przenosząc powyższe na kanwę niniejszej sprawy wskazać należy, że wnioskodawczyni B. S. nie wskazała żadnej podstawy prawnej czynu, który mieli popełnić ww. sędziowie i prokurator, również z treści samego wniosku nie sposób wywieść jakiego przestępstwa się dopuścili, czy ściganego z oskarżenia publicznego czy też prywatnego.

W tym stanie rzeczy z uwagi na niesporządzenie i niepodpisanie wniosku, o którym mowa w art. 80 p.u.s.p. i art. 135 ustawy Prawo o prokuraturze przez podmiot profesjonalny, nie było podstaw do uznania, że jest on podmiotem uprawnionym do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 80 p.u.s.p. i art. 135 ustawy Prawo o prokuraturze. W tym stanie rzeczy, w oparciu o właściwą podstawę prawną, tj. 80 § 2b p.u.s.p. oraz art. 135 § 4 ustawy Prawo o prokuraturze, Sąd Najwyższy zarządzeniem wydanym w sprawie o sygn. akt I ZPI 59/22 zasadnie odrzucił wniosek B. S. o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej SSR w O. X.Y., SSR w O. Y.Y., SSR w O. Y.Z., SSR w O. Z.Z. i SSR w Ł. V.V. oraz prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. V.X. z uwagi na brak jakichkolwiek podstaw do uchylenia immunitetu formalnego i uznania wniosku za bezzasadny w stopniu oczywistym.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[M. T.]

[a!]